

[Aksel Larsen.]

nu har gjort en lignende opfattelse gældende, desværre uden at statsministeren hidtil har bemærket det. Han omtalte i hvert fald ikke vismændenes beretning til regeringen, og hans tale gav ikke indtryk af, at man ville tage hensyn til de råd, der er blevet givet. Jeg kan da oplyse, at hvis statsministeren ikke skulle have fået beretningen, så kan han låne den af mig. Tværtimod erklærede statsministeren, at den politik, der hedder økonomisk stramning, er rigtig, og at den vil blive fastholdt, også selv om statsministeren erkender, at denne stramning ikke bremser pris- og omkostningsstigningerne.

Må jeg for resten som en indskudt bemærkning erindre om to diskussioner, vi havde her i tinget i februar og marts i år om de spørgsmål. Dengang bebudede statsministeren med et usædvanligt sortsyn og en tilsvarende stædighed, at 1968 ville bringe Danmark overordentlig store og for vor økonomi faretruende prisstigninger — han opererede med forkærlighed med tallet 9 pct. Heroverfor gjorde jeg den opfattelse gældende, at prisstigningstendensen efter alt at dømme var blevet meget behersket, og at så faretruende prisstigninger som dem, statsministeren ville bruge til at motivere skattestigningerne med, ikke kunne ventes. Det forekommer mig, at jeg fik mest ret.

Nå, men statsministeren fastholder altså den finanspolitiske stramning. Det strejfer ham dog lige, at der, som han udtrykker det, er sket en vis midlertidig forskydning i balancen på statsbudgettet. Ja, det tør man vel nok sige. Der regnes nu med en halv milliard kr. i mindre indtægt end budgetteret, til trods for at de personlige skatter vil give en kvart milliard kr. mere end kalkuleret. Til gengæld bliver udgifterne vel cirka en halv milliard kr. større end budgetteret. Så langt fra at synes nedtrykt over regeringens manglende evne til at holde et budget eller at være konsekvent i en politik har finansministeren, da han fik set på sine regnskaber og opdagede, hvordan stillingen var blevet, trøstet sig og sine regeringsfæller med denne kommentar: sig så ikke, at regeringen fører en for stram finanspolitik. Efter disse tal giver staten

mere ud, end den får ind. Derved stimuleres efterspørgslen, som også det økonomiske råds formandskab har anbefalet.

Det kan man da vist kalde eftersynkronisering. Finansministeren har villet stramme; han ville have et kasseoverskud på en lille halv milliard kr., men da det mod hans vilje blev til et kasseunderskud på 530 mill. kr., så lod han lystigt, som om det var noget, han havde tilstræbt helt siden foråret — fordi han så gerne ville følge det råd, vismændene gav ham i september. Modsat finansministeren fastholder statsministeren, at det alligevel er en stramning, idet der kun er sket en vis midlertidig forskydning. Derpå nævner han kun én af årsagerne til forskydningen, nemlig den forøgede udgift til arbejdsløshedsunderstøttelse. At udgiften er blevet større her; ja, det er i øvrigt regeringens skyld, og den bør betænke, at arbejdsløshed under de givne forhold virker yderligere forbrugsbegrænsende, altså har en selvforstærkende virkning. Men statsministeren undlod klogeligt — eller måske var det mindre klogt — at nævne den største årsag til „forskydningen“. Først fik landbrugerne udsættelse med udpantning for skyldig moms, derpå bevilgedes landbruget 177 mill. kr. som kompensation — ja, det var jo altså i høj grad overkompensation — for tab ved devalueringen. Senere ændrede man afregningsfristen for den af landbrugerne opkrævede moms og gav derved landbruget en rentefri ekstrakredit fra statskassen på 320 mill. kr. På toppen lod man regeringsflertallet i finansudvalget forøge den lovbestemte kontantstøtte til landbruget med 125 mill. kr., så vidt jeg ved uden anden begrundelse end den, at landbrugsorganisationerne sagde, at landbruget manglede penge — og så måtte det have disse 125 mill. kr. straks. Jeg tror ikke, jeg kan anbefale andre erhverv at forsøge det samme; det er ikke sikkert, at regeringsflertallet i finansudvalget vil være lige så velvilligt. Ja, jeg ved jo, at dette med de 125 mill. kr. skal vi diskutere i næste uge ved behandlingen af den forespørgsel, socialistisk folkeparti har stillet, så jeg skal ikke gå yderligere ind på det her. Jeg erkender også det fremskridt, der allerede er sket derved, at statsministeren har tilkendegivet, at denne praksis med at ændre love og yde